

Lipp Vilmos

(1835–1888)

Lipp Vilmos János 1835. december 11-én született Pesten, jómódú polgári családban. Gimnáziumi tanulmányait Pesten végezte, majd a hetedik osztály elvégzése után a piarista rendbe lépett. Érettségi vizsgái után tanított, majd 1857-ben Kalocsán megkezdte teológiai tanulmányait. Még ugyanebben az évben átlépett a premontrei rendbe. A novíciusi évét Csornán töltötte, majd 1858-tól Keszthelyen oktatott a rend algimnáziumában. 1859-ben itt ismerkedett meg Rómer Flórisssal, akivel a fenékpusztai késő római erődöt járta be. Ekkor bontakozott ki benne a régészet iránti olthatatlan vágy, amely egész életén át elkísérte. 1860-ban Szombathelyre került a rend főgimnáziumába, ahol

egészen 1879-ig latin, görög, német és magyar nyelvet tanított. Tanári munkája mellett a gimnázium érem- és régiségtárának őre volt.

1866-ban a római feliratokat összegyűjtő Theodor Mommsent kalauzolva fogalmazódott meg benne egy önálló régészeti gyűjtemény létrehozásának gondolata. Vas vármegye értelmiségi köreire támaszkodva 1871-ben megszervezte a Vas megyei Régészeti Egyletet, amelynek 1872-1879 között első titkára és régiségtárának őre volt. Az egyleti tagság segítségével gyűjtötte Vas megye és környéke régészeti leleteit és történelmi emlékeit, amelyek a szombathelyi püspöki palota díszes földszinti termében (ún. sala terrena) kialakított régiségtárban nyertek szakszerű kiállítást. A gyűjteményt ajándékozás és vásárlás mellett az általa vezetett (elsősorban szombathelyi) ásatások és a környékbeli régészeti kirándulások révén szaporította. A kutatás fő irányaként az őskori lelőhelyek, Savaria topográfiájának és a keresztény középkor művészeti emlékeinek felderítését jelölte meg. Rendkívüli szervezőképessége és kiterjedt ismeretsége révén sikerült az egész megyét régészeti ellenőrzés alá vonni, és 1877-re elkészült Vas megye egyetemes régészeti térképe is.

Az egylet munkájáról, a régiségtárba kerülő leletekről az Archaeológiai Értesítőben és az Archaeológiai Közleményekben tájékoztatta a szakmai, míg a Vas megyei Lapok és az általa szerkesztett Vas megyei Közlöny hasábjain pedig a megyei közönséget. Ezen cikkei és a Vas megyei Régészet Egylet Évi Jelentéseiben megjelent írásai az anyagközlés mellett a közművelés feladatait is szolgálták. 1878-ban bölcsészdoktorrá avatták. 1879-ben a rend keszthelyi algimnáziumának igazgatójává nevezték ki, ahol Keszthely és környéke régészeti kutatását irányította. A Keszthelyen, Dobogón, Alsópáhokon és Fenékpusztán végzett ásatásai során egy páratlanul gazdag népvándorlás kori temetőre bukkant. A leletanyag magyar és német nyelvű publikálásával megalapozta a magyarországi népvándorlás kori régészetet, és önmaga is nemzetközi hírnévre tett szert. 1886-ban a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki.

A Vas megyei Régészeti Egylettel haláláig fenntartotta kapcsolatát. Régészeti, újságírói és szerkesztői tevékenysége mellett szépirodalmat is fordított, színikritikákat, sőt színdarabot is írt. A közéletben mindig aktívan részt vett. Több egyesületnek volt elnöke, illetve vezetőségi tagja, de rendes tagja volt Keszthely város képviselőtestületének és Zala vármegye törvényhatóságának is. 1888. január 3-án Keszthelyen hunyt el.

Forrás:

Kiss Gábor: Lipp Vilmos János (életrajz).

In: http://muzeumbarat.hu/eletr.php?elod_id=6 (2015.02.13.)